

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 kap. 3 och 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om offentlig arbetskraftsservice ändras så att det ska vara möjligt för företagare eller dem som ämnar bli företagare att delta i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som anskaffats gemensamt. Vidare ska möjligheterna för de anställda vid företag som bedriver personaluthyrning att delta i utbildning som anskaffas gemensamt förbättras.

Enligt förslaget ska det vara möjligt att för de anställda eller blivande anställda vid ett

personaluthyrningsföretag anskaffa arbetskraftspolitisk vuxenutbildning så att användarföretaget deltar i finansieringen av utbildningen i stället för arbetsgivaren. När det gäller de som ämnar bli företagare föreslås att kostnaderna för utbildningen betalas delvis av uppdragsgivaren eller det företag som överlåter företagsrättigheterna.

Lagen avses träda i kraft våren 2008.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Eftersom systemet med gemensam anskaffning av utbildning utgår från arbetslivets behov och leder till relativt goda sysselsättningsresultat betraktas det som ett bra tillvägagångssätt i fråga om arbetskraftsutbildning. Därför är målet att främja och öka användningen av det. Tillvägagångssättet anses lämpa sig särskilt väl för olika slags situationer på arbetsmarknaden: å ena sidan när det gäller rekrytering av ny arbetskraft och å andra sidan utveckling av den befintliga arbetskraftens yrkeskunskunnande och bibehållande av arbetsplatser eller till och med för brytningsskedena inom näringsverksamheten och förfarandet i fråga om omställningsskydd.

Enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) skaffar arbetskraftsmyndigheterna utbildningen med de anslag som anvisats i statsbudgeten I 6 kap. 3 § sägs att om avsikten är att anskaffa utbildning för ett visst företags eller någon annan sammanslutnings behov för dess ar-

betstagare eller blivande arbetstagare, kan anskaffningen av utbildning skötas även så att arbetsgivaren deltar i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna.

Bestämmelsen begränsar tillämpningen av förfarandet med gemensam anskaffning av utbildning endast till sådana situationer där den som deltar i utbildningen står eller kommer att stå i arbetsavtalsförhållande till arbetsgivaren. Arbetsgivarna är inte i alla lägen beredda att anställa personal i arbetsavtalsförhållande utan vill hellre använda hyrd arbetskraft. Lämplig utlyrd arbetskraft finns dock inte att tillgå i tillräcklig utsträckning i alla branscher och alla regioner.

De hyrda arbetstagarna är i flera avseenden i ett ofördelaktigare läge än de fast anställda. Deras möjligheter att delta i den utbildning som ordnas på arbetsplatsen är sämre än möjligheterna för de fast anställda. På grund av ordalydelsen i den nämnda bestämmelsen har de hyrda arbetstagarna hittills inte kunnat delta i sådan arbetskraftspolitisk utbildning som med finansieras av användarföretaget

tillsammans med de övriga anställda vid företaget. Därför föreslås bestämmelsen bli ändrad så att även det användarföretag för vilket den hyrda arbetstagaren arbetar eller kommer att arbeta skulle kunna delta i finansieringen av utbildningen i stället för arbetsgivaren.

I särskilt små och medelstora företag där företagaren också själv ofta deltar i det produktiva arbetet kan också företagaren ha behov av och intresse för att delta i samma utbildningsprogram som sina arbetstagare. Eftersom lagstiftningen uttryckligen ger möjlighet till anskaffning av utbildning endast för personer i arbetstagarställning kan inte de företagare som är parter i anskaffningen delta i utbildningen. De kan dock, om de så önskar, skaffa en utbildningsplats åt sig själva i samma program genom ett separat avtal med utbildningsproducenten. Detta upplevs naturligtvis vara krångligt och medföra onödig extra byråkrati. Därför föreslås 6 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice att bli ändrad så att också företagarna ska kunna delta i utbildningen tillsammans med sina arbetstagare utan några separata avtal.

Vissa företagskretsar har varit villiga att delta i kostnaderna för anskaffning av arbetskraftsutbildning i situationer där utbildningens mål inte är att ingå ett arbetsavtalsförhållande utan att knyta kontakt med en underleverantör eller få till stånd ett annat uppdragsförhållande eller t.ex. ett franchiseavtal. Också i ett sådant fall har det ovan nämnda kravet i lagstiftningen angående avlönad anställning efter utbildningen utgjort ett hinder för samarbete. De som ämnar bli egna företagare har alltså inte kunnat delta i sådan utbildning som anskaffats gemensamt. Detta hinder föreslås nu bli avlägsnat genom en bestämmelse som föreslås bli intagen i 6 kap. 3 § 2 mom. I fortsättningen skulle arbetskraftsutbildning kunna anskaffas gemensamt också för sådana som ämnar bli företagare förutsatt att det är fråga om en företagare som kan jämföras med en löntagare eller en franchiseföretagare. Enligt förslaget ska uppdragsgivaren eller den som överlåter företagsrättigheterna kunna delta i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna.

För den som ämnar bli företagare skulle alltså en begränsning när det gäller utbildning som anskaffas gemensamt vara att den planerade affärsverksamheten sker i mindre skala eller att det är fråga om en franchiseföretagare. Syftet är dock inte att använda statliga medel för anskaffning av utbildning om avsikten är att börja med nätverksmarknadsföring.

Bestämmelser om en företagare som kan jämföras med en löntagare finns i 2 kap. 5 § 5 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Med en företagare som kan jämföras med en löntagare avses en företagare som själv deltar i arbetsprestationen och som står i ett permanent uppdragsförhållande till huvudsakligen en uppdragsgivare under vars omedelbara ledning och övervakning han eller hon står. Vidare förutsätts det att han eller hon inte har haft flera än en utomstående anställd åt gången.

Begreppet ”franchising” har inte definierats i lagstiftningen. När begreppet används i det etablerade språkbruket avses vanligtvis ett långvarigt samarbetsförhållande baserat på ett avtal mellan två självständiga företag, vilket innebär att ena parten, franchisegivaren, ger andra parten, franchisetagaren, rätt att mot ersättning och för egen räkning inom visst geografiskt område bruka franchisegivarens särskilda varumärke, näringskännetecken, tillverknings-, marknadsförings- eller servicemetod. Avtalet inbegriper ofta utbildning, marknadsföring och annat stöd för verksamheten som franchisegivaren tillhandahåller. Ett typiskt drag för franchiseverksamheten är att det finns en noggrant definierad affärsverksamhetsmodell som franchisetagaren inte har någon möjlighet att avvika från.

Bestämmelser om ingående av ett skriftligt avtal om anskaffning av utbildning finns i 6 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Det föreslås vissa tekniska ändringar i 1 och 2 mom. som föranleds av de föreslagna ändringarna i innehållet. Ett företag eller någon annan sammanslutning som deltar i finansieringen av utbildningen kan befullmäktiga ett ombud att agera å sina vägnar och förhandla fram ett avtal om gemensam anskaffning av utbildning med utbildningspro-

ducenten och Arbetskraftsmyndigheten samt att underteckna avtalet i fråga.

2 Propositionens konsekvenser

Ändringen har inga statsekonomiska konsekvenser eftersom utbildningsanskaffningarna genomförs inom ramen för det anslag som i statsbudgeten anvisats för detta ändamål och genom en om riktning av utbildningsanskaffningarna.

Den föreslagna ändringen förbättrar ställningen för den hyrda arbetskraften och dess möjligheter att delta i den arbetskraftspolitiska utbildningen som anskaffas gemensamt. Ändringen förväntas öka volymen av sådan arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som genomförs tillsammans med företagen eftersom särskilt de små och medelstora arbetsgivarnas möjligheter att delta i utbildningsanskaffningarna förbättras tack vare de mer flexibla förfarandena. Antalet utbildningar

som anskaffas gemensamt förväntas öka betydligt och antalet studeranden öka med drygt tusen personer. Lagändringarna främjar dessutom tillkomsten av små företag.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid Arbets- och Näringsministeriet. Centrala arbetsmarknads- och företagargenerationer samt de ministerier som är viktiga i sammanhanget har hörts i saken.

Lagförslaget har granskats på Granskningsbyrån vid Justitieministeriets lagberedningsavdelning.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft våren 2008.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 6 kap. 3 och 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 6 kap. 3 § och 5 § 1 och 2 mom. som följer:

6 kap.

Tjänster för kompetensutveckling

3 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Om avsikten är att anskaffa utbildning för ett visst företags eller någon annan sammanslutnings behov för dess arbetstagare eller blivande arbetstagare eller hyrda arbetstagare, kan anskaffningen av utbildning med avvikelse från 1 § 2 mom. skötas även så att arbetsgivaren eller användarföretaget deltar i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna (*gemensam anskaffning av utbildning*). I den utbildning som anskaffas gemensamt kan även sådana företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa delta.

Utbildning kan anskaffas gemensamt även för dem som ämnar bli företagare med avsikt att verka som sådana företagare som kan jämföras med löntagare enligt 2 kap. 5 § 5 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag. I detta fall kan uppdragsgivaren

eller det företag som överlåter företagarrättigheterna delta i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna.

5 §

Avtal om anskaffning av utbildning

Arbetskraftsmyndigheten och utbildningsproducenten skall ingå ett skriftligt avtal om anskaffning av utbildning. Om utbildningen anskaffas gemensamt skall också ett företag eller någon annan sammanslutning som deltar i finansieringen av utbildningen vara avtalspart.

I anskaffningsavtalet skall överenskommas om utbildningens syfte, innehåll, varaktighet och tidsplan, antalet studerande och utbildningens pris samt om andra omständigheter som är relevanta för genomförandet och anordnandet av utbildningen. I avtalet skall tas in grunderna för studerandenas rättsliga ställning. I fråga om gemensam anskaffning av utbildning skall dessutom med finansieringen från det företag eller någon annan sammanslutning som deltar i finansieringen av utbildningen bestämmas.

Denna lag träder i kraft den 20 . Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 7 mars 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister Tarja Cronberg

Lag**om ändring av 6 kap. 3 och 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 6 kap. 3 § och 5 § 1 och 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

6 kap.

Tjänster för kompetensutveckling

3 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Om avsikten är att anskaffa utbildning för ett visst företags eller någon annan sammanlutnings behov för dess arbetstagare eller blivande arbetstagare, kan anskaffningen av utbildning med avvikelse från 1 § 2 mom. skötas även så att arbetsgivaren deltar i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna (*gemensam anskaffning av utbildning*).

Föreslagen lydelse

6 kap.

Tjänster för kompetensutveckling

3 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Om avsikten är att anskaffa utbildning för ett visst företags eller någon annan sammanlutnings behov för dess arbetstagare eller blivande arbetstagare *eller hyrda arbetstagare*, kan anskaffningen av utbildning med avvikelse från 1 § 2 mom. skötas även så att arbetsgivaren *eller användarföretaget* deltar i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna (*gemensam anskaffning av utbildning*). *I den utbildning som anskaffas gemensamt kan även sådana företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa delta.*

Utbildning kan anskaffas gemensamt även för dem som ämnar bli företagare med avsikt att verka som sådana företagare som kan jämföras med löntagare enligt 2 kap. 5 § 5 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag. I detta fall kan uppdragsgivaren eller det företag som överlåter företagarrättigheterna delta i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna.

5 §

Avtal om anskaffning av utbildning

Arbetskraftsmyndigheten och utbildningsproducenten skall ingå ett skriftligt avtal om anskaffning av utbildning. Om utbildningen anskaffas gemensamt skall också arbetsgivaren vara avtalspart.

I anskaffningsavtalet skall överenskommas om utbildningens syfte, innehåll, varaktighet och tidsplan, antalet studerande och utbildningens pris samt om andra omständigheter som är relevanta för genomförandet och anordnandet av utbildningen. I avtalet skall tas in grunderna för studerandenas rättsliga ställning. Vid gemensam anskaffning av utbildning skall dessutom arbetsgivarens med finansiering bestämmas.

5 §

Avtal om anskaffning av utbildning

Arbetskraftsmyndigheten och utbildningsproducenten skall ingå ett skriftligt avtal om anskaffning av utbildning. Om utbildningen anskaffas gemensamt skall också *ett företag eller någon annan sammanslutning som deltar i finansieringen av utbildningen* vara avtalspart.

I anskaffningsavtalet skall överenskommas om utbildningens syfte, innehåll, varaktighet och tidsplan, antalet studerande och utbildningens pris samt om andra omständigheter som är relevanta för genomförandet och anordnandet av utbildningen. I avtalet skall tas in grunderna för studerandenas rättsliga ställning. *I fråga om gemensam anskaffning av utbildning skall dessutom med finansieringen från det företag eller någon annan sammanslutning som deltar i finansieringen av utbildningen* bestämmas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
